

VN/14836/2021

Pöytäkirja

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelman seurantakomitean kokous

Ajankohta: Torstai 11.12.2025 kello 9:00 – 16:15

Paikka: Helsinki, Tapahtumatalo Bank, kh. Studio

Osallistujat:

Jäsenet:

Osenius Johanna, TEM (pj.)
Gynther Heli, Etelä-Karjalan liitto (varajäsen)
Hämäläinen Päivi, STM
Järviö Nina, Tasa-arvoasiain neuvottelukunta
Krüger Claes, Oulun kaupunki
Kulmala Vesa, VM
Laine Hilikka, Keski-Suomen liitto (varajäsen)
Lamberg Niina, Hämeen ELY-keskus (valtakirja)
Metsälä Petra, TEM
Mutanen Jari, Etelä-Savon ELY-keskus
Mäkinen Annukka, Kuntaliitto
Niemi Merja, OKM
Ollila Timo, Pohjois-Savon liitto
Pikkarainen Mika, TEM
Rajala Tiina, Pohjois-Pohjanmaan liitto (varajäsen)
Rekilä Piia, Akava
Roslakka Ville, SAK
Ryymän Jaakko, Keski-Suomen ELY-keskus (valtakirja)
Sigfrids Frida, Suomen yrittäjät
Uusimäki Minna, MMM (varajäsen)
Väätäsmöinen Kirsi, SOSTE ry
Äänismaa Ulla, YM (varajäsen)

Pysyvät asiantuntijat:

Haapakoski Jukka, Työttömien keskusjärjestö
Isosomppi Tommi, Ruokavirasto
Kivimaa Paula, Suomen ilmastopaneeli

Euroopan komissio:

Andrulis Aurimas, DG EMPL
Jounila Pekka, DG REGIO
Sillanpää Anne, DG EMPL
Söderström Hanna, DG REGIO
Tenhovuori Liisa, DG REGIO

Tuominen Samu, DG REGIO

Seurantakomitean sihteeristö:

Heikkilä Juhani, Ruokavirasto
Huotari Tiina, Uudenmaan liitto
Karhu Valtteri, TEM
Laitinen Katja, Satakuntaliitto
Loukasmäki Pasi, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Muut osallistujat:

Ahlgren Harri, TEM
Koivula Kaisu, TEM
Ohrankämmen Milla, TEM
Ylikoski Tuomas, TEM

Tulkit:

Alho-Tousignant Päivi, EC SCIC
Kalajoki Minna, EC SCIC

Asialista:

1. Tervetulosanat

Puheenjohtaja toivotti osallistujat tervetulleiksi Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelman 9. kokoukseen ja totesi, että jo aiemminkin esillä ollut kokonaisturvallisuuden teemaan liittyvä ohjelmanmuutos viedään tässä kokouksessa loppuun.

2. Seurantakomitean puheenjohtaja avaa seurantakomitean kokouksen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9:05.

3. Kokouksen järjestäytyminen ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Valtteri Karhu suoritti nimenhuudon. Seurantakomitean 28 varsinaisesta jäsenestä oli paikalla 23 (82 %). Jäsenmuutoksia ei ollut.

Päätös: Todettiin kokous päätösvaltaiseksi.

4. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Päätös: Hyväksyttiin Kuopiossa 11.-12.6.2025 pidetyn seurantakomitean kokouksen muistio liitteen 1 mukaisena.

5. Esityslistan hyväksyminen

Päätös: Hyväksyttiin esityslista

6. Seurantakomitean sihteeristön kokoonpanon muutos

Valtteri Karhu esitteli sihteeristön kokoonpanossa tapahtuvat muutokset liitteen 2 mukaisesti. Karhun siirtyessä uusiin tehtäviin sihteeristön puheenjohtajana toimii Harri Ahlgren. Valtion aluehallintouudistuksesta johtuvat muutokset sihteeristön kokoonpanoon käsitellään kesän 2026 kokouksessa.

Päätös: Hyväksyttiin seurantakomitean sihteeristön uusi kokoonpano

7. Ohjelman väliarviointi ja sen perusteella tehtävä ohjelmanmuutos

Edellisessä kokouksessaan seurantakomitea päätti toteuttaa ohjelmanmuutoksen. Valtioneuvosto hyväksyi seurantakomitean ohjelmanmuutosta koskevat linjaukset 9.10.2025 ja valtuutti työ- ja elinkeinoministeriön tekemään vähäisiä tarkistuksia ohjelmaan, mikäli komission kanssa käytävät neuvottelut sitä edellyttävät, sekä päivittämään ohjelman alkuperäisten toimintalinjojen tavoitteet suhteessa niiden pienentyneisiin rahoituskehyksiin ja tähänastiseen toteumaan.

Harri Ahlgren esitteli tarkistetun väliarviointiraportin (liite 3) sekä ohjelmanmuutoksen johdosta ohjelma-asiakirjaan tehtävät muutokset (päivitetty ohjelma-asiakirja; liite 4 sekä indikaattoreiden tavoitetasojen tarkistus; liitteet 5a, 5b ja 5c).

Keskustelussa mainittiin, että erityistavoitteessa 8.1 voisi terävöittää työllisyysnäkökulmaa ja huomioida erilaiset ryhmät kuten osatyökykyiset ja sukupuolivähemmistöt. Tasa-arvon valtavirtaistamishankkeille asetettu 25 prosentin tavoitetaso nousi myös esiin - sen todettiin perustuvan EAKR:n yleiseen tavoitetasoon sillä oletuksella, että tasa-arvon edistäminen onnistuu yhtälailla myös erityistavoitteessa 8.1. ESR+ -rahoitus tulee näillä näkymin riittämään ohjelmakauden loppuun asti huolimatta tämänhetkisestä työllisyystilanteesta. Kaksikäyttöisyyden määritelmä herätti kysymyksiä. Yleisessä kaksikäyttötuotteen määrittelyssä tuotteella on puolustuksellinen käyttötarkoitus, mutta myös siviilikäyttötarkoitus. Uusista toimintalinjoista on tulossa koulutusta välittävälle toimielimille. Komissio toi keskustelussa esiin, että komissiossa annetaan arvoa sille, että Suomi hyödyntää ohjelmanmuutoksen mahdollisuutta kohdentaa varoja puolustukseen.

Päätös: Hyväksyttiin väliarviointiraportti sekä sen pohjalta laaditun ohjelmanmuutoksen tekniset yksityiskohdat sisältävä tarkistettu ohjelma-asiakirja toimitettaviksi komissioon

8. Erityistavoitteissa 8.1 ja 9.1 rahoitettavien hankkeiden valintaperusteet

Valtteri Karhu esitteli ohjelmaan lisättäville uusille erityistavoitteille valmistellut hankkeiden valintaperusteet (liite 6).

Keskustelussa komissiosta nostettiin esiin, että komission asiantuntijoiden kommentit valintaperusteista ovat olleet myönteisiä. Erityistavoitteen 9.1 valintaperusteeseen ”Hankkeen käynnistämismatka on hyvä ja investoinnit voidaan toteuttaa nopeasti” voisi lisätä maininnan suunnitteluhankkeista. Lisätään maininta. Puolustusministeriön johdolla muodostettava johtoryhmä ja sen kokoonpano pohdituttavat.

Päätös: Hyväksyttiin hankkeiden valintaperusteet erityistavoitteille 8.1 ja 9.1

9. Ohjelmanmuutoksen vaikutus kestäväan kaupunkikehittämiseen

Olli Voutilainen (TEM) esitteli miten ohjelmanmuutoksen myötä 6 milj. eurolla (EAKR+valtio) kasvava kestäväan kaupunkikehittämisen rahoitusosuus on suunniteltu käytettävän ReArm-ohjelmanmuutosta tukeviin toimenpiteisiin. Niiden on oltava kaupunkien ja valtion välisten ekosysteemisopimusten mukaisia ja kohdistuttava sisällöltään turvallisuusinnovaatioihin liittyvän liiketoiminnan ja kaksikäyttötuotteiden TKI-toiminnan kehittämiseen. Jos kaupungin ekosysteemisopimuksessa on mainittuna puolustusalaan ja -ratkaisuihin liittyvä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta, myös se on mukana rahoitettavissa toimenpiteissä. Voutilainen totesi, että kaupungit suhtautuvat uudistuspakettiin laajalti myönteisenä mahdollisuutena eikä kaupunkien panosta turvallisuusinnovaatioiden kehityksessä kannata jättää käyttämättä.

Keskustelussa kaupunkikehittämisen rooli nähtiin isona mahdollisuutena täydentää TL8:n ja TL9:n toteutusta. Tätä korostaa se, että ainakaan alussa toimintaympäristötuki ei ole TL8:lla mukana. Ekosysteemihankkeissa voisi olla mukana myös yritysten integrointi sekä kytkeä ESR+:n osaamisteemaan. TKI-testialustakokonaisuuteen toivottiin mukaan myös ammatillisen kyvykkyyden vahvistamista. Voutilainen piti hyvänä kaikkea mikä lisää yritysten valmiutta osallistua teemaan, mutta vielä ei olla valmistelussa siinä vaiheessa, että yksityiskohtia voitaisiin ottaa huomioon.

Päätös: Merkittiin tiedoksi

10. Katsaus ohjelman toteutustilanteeseen ja tehtyihin arviointeihin

Harri Ahlgren, Kaisu Koivula, Petra Metsälä ja Juhani Heikkilä (aineellinen apu, Ruokavirasto) esittelivät ohjelman toteutustilannetta ja katsausta ohjelman toimeenpanon ajankohtaisiin asioihin komissiolle vuotuista tuloksellisuuden tarkastelua varten toimitetun aineisto pohjalta (liite 7).

Keskustelussa todettiin, että ohjelman toimeenpano etenee hyvin kaikilla alueilla, ja rahoitusta on sidottu vahvasti. ESR+:ssa työllisyystoimet eivät ole vetäneet odotetusti, mikä on herättänyt komissiossa ihmetystä. Työllisyyspalvelut siirtyneet vuoden alusta kunnille, mikä on varmasti vaikuttanut. Etenkin nuoret olisivat tärkeä kohderyhmä huomioida ESR+-rahoituksessa. Uusia toimijoita järjestöistä ja yhdistyksistä tullut mukaan ESR+-hakuihin rahoituksen vähennyttyä muualla. EURA 2021 -järjestelmä sai kiitosta nykyisestä toimivuudestaan. Hallintoviranomaisen ohjauskäynnit saivat myös kiitosta vuoropuhelusta. Viestintää tehdään jatkuvasti joka alueella. Toivottiin joustoa erityistavoitteisiin kohdennettujen varojen siirtämiseen. Lisäksi teknisen tuen riittävyys herätti huolta.

Päätös: Merkittiin katsaus tiedoksi

11. Mahdollistavien edellytysten soveltaminen ohjelmakauden toimeenpanossa

Valtteri Karhu kertoi EU-perusoikeuskirjan ja YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen velvoitteiden seurannasta ja raportoinnista ohjelman toimeenpanossa. Eduskunnan oikeusasiamiehen tai yhdenvertaisuusvaltuutetun käsittelyyn ei ole tullut vuoden 2025 aikana uusia kanteluita tai tarkastushavaintoja.

Päätös: Merkittiin katsaus tiedoksi

12. Muut mahdolliset asiat

Puheenjohtaja kertoi valmistautumisesta tulevaan ohjelmakauteen. Heinäkuussa saatiin komission budjettiesitys, jonka jälkeen valmistelu käynnistyi työryhmissä ja Suomessa on valmisteltu VN:n kantoja tuleviin neuvotteluihin. Brysselissä koimission ehdotukset ovat saaneet myös kritiikkiä, mutta Suomen hallitus on ottanut myönteisen kannan sekä itse ehdotukseen että siihen sisältyvään tulosperusteiseen malliin. Kumppanuusrahasto kokoaa nykyiset rahastot yhteen ja samaan kansalliseen ja alueelliseen ns. NRP-suunnitelmaan liitetään vielä sosiaalisen ilmaston rahaston osuus. Vaikka mitään valmista toimintamallia NRP-suunnitelman laatimiselle ei ole, pitäisi asiassa päästä pikaisesti liikkeelle. Käynnistysvaiheen pitäisi olla käsillä jo kesäkuussa 2028. Pitäisi valita koordinoiva taho ja sen jälkeen alkaa rakentaa suunnitelmaa, johon sisältyvät investoinnit, reformit ja toimenpiteet. Nykyisille hallintoviranomaisille pitää tulla ainakin jokin rooli. Koska aluekehittämislain uudistaminen voi alkaa - tarvitaan myös laki, joka määrittelee NRP-toimijat, vai pärjätäänkö olemassa olevalla valtionavustuslailla? Seurantakomitean seuraavassa kokouksessa voidaan pohtia jo tarkemmin.

Päätös: Merkittiin katsaus tiedoksi

13. Seuraava kokous

Seurantakomitean seuraava kokous pidetään 2.-3.6.2026 Hämeenlinnassa.

14. Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo 16.05

Johanna Osenius
Aluekehitysjohtaja

Harri Ahlgren
Erityisasiantuntija

VN/14836/2021-TEM-87

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: